

32002R1400

1.8.2002

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 203/30

UREDBA KOMISIJE (ES) št. 1400/2002**z dne 31. julija 2002****o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj na področju motornih vozil**

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe Sveta št. 19/65/EGS z dne 2. marca 1965 o uporabi člena 85(3) Pogodbe za nekatere skupine sporazumov in usklajenih ravnanj ⁽¹⁾, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1215/1999 ⁽²⁾, ter zlasti člena 1 Uredbe,

po objavi osnutka te uredbe ⁽³⁾,

po posvetovanju s Svetovalnim odborom za omejevalna ravnanja in prevladujoče položaje,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Izkušnje, pridobljene v sektorju motornih vozil, glede distribucije novih motornih vozil, rezervnih delov in servisnih storitev, omogočajo opredelitev skupin vertikalnih sporazumov, pri katerih lahko pogoji iz člena 81(3) praviloma veljajo za izpolnjene.
- (2) Te izkušnje vodijo do sklepa, da so v tem sektorju potrebna strožja pravila od tistih, ki so določena z Uredbo Komisije (ES) št. 2790/1999 z dne 22. decembra 1999 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj ⁽⁴⁾.
- (3) Ta strožja pravila za izjeme po skupinah (izjema) bi morala veljati za vertikalne sporazume za nakup ali prodajo novih motornih vozil, za vertikalne sporazume za nakup ali prodajo rezervnih delov za motorna vozila ter za vertikalne sporazume za nakup ali prodajo storitev popraviljanja in vzdrževanja teh vozil, če so ti sporazumi sklenjeni med nekonkurenčnimi podjetji, med katerimi konkurenti ali z nekaterimi združenji trgovcev na drobno ali serviserji. To vključuje vertikalne sporazume, sklenjene med distributerjem na stopnji prodaje na drobno ali med pooblaščenim serviserjem in (pod)distributerjem ali serviserjem. Ta uredba bi morala veljati tudi za te vertikalne sporazume, kadar vsebujejo dodatne določbe o odstoppu ali uporabi pravic intelektualne lastnine. Izraz „vertikalni sporazum“ bi moral biti ustrezno opredeljen, da bi vključeval oboje, take sporazume in ustrezna usklajena ravnanja.

- (4) Ugodnost izjeme bi morala biti omejena na vertikalne sporazume, o katerih je mogoče z zadostno verjetnostjo domnevati, da izpolnjujejo pogoje iz člena 81(3).

- (5) Vertikalni sporazumi, ki sodijo v skupine, opredeljene v tej uredbi, lahko izboljšajo gospodarsko učinkovitost v proizvodni ali distribucijski verigi s spodbujanjem boljše usklajenosti med udeleženi podjetji. Zlasti lahko vodijo k zmanjšanju transakcijskih in distribucijskih stroškov udeležencev ter k optimizaciji stopenj njihove prodaje in naložb.

- (6) Verjetnost, da bodo ti vplivi na izboljšanje učinkovitosti prevladali nad kakršnimi koli protikonkurenčnimi učinki, ki so posledica omejitev, vsebovanih v vertikalnih sporazumih, je odvisna od stopnje tržne moči zadevnih podjetij in zato od obsega, v katerem se navedena podjetja srečujejo s konkurenco drugih dobaviteljev blaga ali storitev, za katere kupec meni, da so zamenljive ali nadomestljive glede na značilnosti izdelkov, ceno ali namen uporabe.

- (7) Določeni bi morali biti pragi na podlagi tržnega deleža, da bi izražali tržno moč dobaviteljev. Poleg tega bi morala ta področna uredba vsebovati strožja pravila, kakor so predvidena z Uredbo (ES) št. 2790/1999, zlasti glede selektivne distribucije. Pragi, pod katerimi je mogoče domnevati, da prednosti, ki jih zagotavljajo vertikalni sporazumi, prevladajo nad njihovimi omejevalnimi učinki, bi se morali razlikovati glede na značilnosti različnih vrst vertikalnih sporazumov. Zato je mogoče domnevati, da imajo na splošno vertikalni sporazumi take prednosti, če tržni delež zadevnega dobavitelja znaša do 30 % na trgih za distribucijo novih motornih vozil ali rezervnih delov ali do 40 % pri uporabi količinske selektivne distribucije za prodajo novih motornih vozil. Glede servisnih storitev je mogoče domnevati, da imajo na splošno vertikalni sporazumi, s katerimi dobavitelj določi merila, kako morajo njegovi pooblaščenim serviserjem zagotavljati storitve popraviljanja ali vzdrževanja motornih vozil ustrezne znamke, ter jim da na voljo opremo in usposabljanje za zagotavljanje teh storitev, take prednosti, če znaša tržni delež mreže pooblaščenih serviserjev zadevnega dobavitelja do 30 %. Vendar pa je pri vertikalnih sporazumih, ki vsebujejo obveznosti izključne dobave, tržni delež kupca tisti, ki je pomemben za ugotavljanje skupnih učinkov takih vertikalnih sporazumov na trgu.

⁽¹⁾ UL 36, 6.3.1965, str. 533/65.⁽²⁾ UL L 148, 15.6.1999, str. 1.⁽³⁾ UL C 67, 16.3.2002, str. 2.⁽⁴⁾ UL L 336, 29.12.1999, str. 21.

- (8) Nad navedenimi pragi tržnih deležev ni mogoče domnevati, da bodo vertikalni sporazumi, ki sodijo na področje uporabe člena 81(1), običajno privedli do objektivnih prednosti take vrste in obsega, da bi odtehtale negativen vpliv, ki ga imajo ti sporazumi na konkurenco. Take prednosti pa je vendarle mogoče pričakovati pri kakovostni selektivni distribuciji, ne glede na tržni delež dobavitelja.
- (9) Da bi dobavitelju preprečili odpoved sporazuma, ker distributer ali serviser s svojim ravnanjem spodbuja večjo konkurenčnost, na primer z aktivno ali pasivno prodajo tujim potrošnikom, prodajo več blagovnih znamk ali oddajanjem storitev popraviljanja in vzdrževanja podizvajalcem, mora vsako obvestilo o odpovedi pisno in jasno navajati razloge, ki morajo biti objektivni in pregledni. Poleg tega bi morali za krepitev neodvisnosti distributerjev in serviserjev od njihovih dobaviteljev določiti najkrajše odpovedne roke za nepodaljšanje sporazumov, sklenjenih za določen čas, in za odpoved sporazumov za nedoločen čas.
- (10) Da bi pospešili povezovanje trga in distributerjem ali pooblaščenim serviserjem omogočili, da izkoristijo dodatne poslovne priložnosti, jim je treba dovoliti nakup drugih podjetij iste vrste, ki prodajajo ali popravljajo motorna vozila iste znamke v distribucijskem sistemu. V ta namen mora vsak vertikalni sporazum med dobaviteljem in distributerjem ali pooblaščenim serviserjem za zadnjega predvideti pravico do prenosa vseh njunih pravic in obveznosti na katero koli drugo podjetje iste vrste po njuni izbiri, ki v distribucijskem sistemu prodaja ali popravlja isto blagovno znamko motornih vozil.
- (11) Za pomoč pri hitrem reševanju sporov, ki nastanejo med strankami sporazumov o distribuciji in bi lahko sicer ovirali učinkovitost konkurence, bi morali biti sporazumi deležni ugodnosti izjeme le, če za vsako stranko predvidijo pravico, da se obrne na neodvisnega izvedenca ali arbitra, zlasti pri obvestilu o odpovedi sporazuma.
- (12) Ne glede na tržni delež zadevnih podjetij ta uredba ne zajema vertikalnih sporazumov, ki vsebujejo nekatere vrste hudih protikonkurenčnih omejitev (nedopustne omejitve), ki na splošno bistveno omejujejo konkurenco celo pri nizkih tržnih deležih in niso neizogibno potrebne za doseganje zgoraj navedenih pozitivnih učinkov. To zlasti zadeva vertikalne sporazume, ki vsebujejo omejitve, med katere sodijo najnižje ali fiksne cene za nadaljnjo prodajo, in z nekaterimi izjemami, omejevanje ozemlja ali kupcev, na katerem/katerim lahko distributer ali serviser prodaja pogodbeno blago ali storitve. Takı sporazumi ne bi smeli biti deležni ugodnosti izjeme.
- (13) Treba je zagotoviti, da se učinkovita konkurenca znotraj skupnega trga in med distributerji, ki opravljajo dejavnost v raznih državah članicah, ne omejuje, če dobavitelj uporablja selektivno distribucijo na enih trgih in drugačne oblike distribucije na drugih. Zlasti je treba iz ugodnosti izjeme izvzeti sporazume o selektivni distribuciji, ki omejujejo pasivno prodajo kateremu koli končnemu uporabniku ali nepooblaščenemu distributerju, ki je na trgih, na katerih so dodeljena ekskluzivna ozemlja, pa tudi tiste sporazume o selektivni distribuciji, ki omejujejo pasivno prodajo skupinam potrošnikov, ki so ekskluzivno dodeljeni drugim distributerjem. Ugodnost izjeme bi bilo treba odreči tudi sporazumom o izključni distribuciji, če omejujejo aktivno ali pasivno prodajo kateremu koli končnemu uporabniku ali nepooblaščenemu distributerju, ki je na trgih, na katerih se uporablja selektivna distribucija.
- (14) Pravica vsakega distributerja, da pasivno ali po potrebi aktivno prodaja nova motorna vozila končnim uporabnikom, bi morala vključevati pravico do prodaje takih vozil končnim uporabnikom, ki so za nakup, prevzem, prevoz ali hrambo novega motornega vozila v svojem imenu pooblastili posrednika ali nabavnega agenta.
- (15) Pravica vsakega distributerja, da prodaja nova motorna vozila ali rezervne dele, ali pravica vsakega pooblaščenega serviserja, da prodaja storitve popraviljanja in vzdrževanja kateremu koli končnemu uporabniku pasivno ali po potrebi aktivno, bi morala vključevati pravico do uporabe interneta ali internetnih spletnih strani.
- (16) Omejitve, ki jih naložijo dobavitelji svojim distributerjem glede prodaje končnim uporabnikom v drugih državah članicah, na primer, da je plačilo distributerju ali nabavna cena odvisna od namembnega kraja vozil ali od stalnega prebivališča končnih uporabnikov, so enake posrednemu omejevanju prodaje. Drugi primeri posrednega omejevanja prodaje vključujejo dobavne kvote za prodajno ozemlje, ki ni ozemlje skupnega trga, ne glede na to, ali so kombinirane s cilji prodaje. Sistemi nagrajevanja, ki temeljijo na namembnem kraju vozil ali kakršni koli obliki diskriminatorne dobave proizvodov distributerjem, bodisi pri pomanjkanju izdelkov bodisi iz drugih razlogov, se prav tako štejejo za posredno omejevanje prodaje.
- (17) Vertikalni sporazumi, ki ne zavezujejo pooblaščenih serviserjev v distribucijskem sistemu dobavitelja k spoštovanju jamstev, brezplačnemu servisiranju in opravljanju opravil zaradi poziva kupcem, naj vrnejo izdelke s serijsko napako za katero koli vozilo zadevne znamke, prodano na skupnem trgu, pomenijo posredno omejevanje prodaje in ne bi smeli biti upravičeni do ugodnosti izjeme. Ta obveznost ne posega v pravico dobavitelja motornih vozil, da zaveže distributerja k spoštovanju jamstev za nova motorna vozila, ki jih je prodal, ter zagotovi, da bo brezplačno servisiranje in opravlila zaradi poziva kupcem, naj vrnejo izdelke s serijsko napako, opravljal distributer sam, pri podizvajalcih pa pooblaščen(-i) serviser(-ji), ki so mu (jim) bile te storitve odstopljene. Zato bi morali imeti

potrošniki v teh primerih možnost, da se obrnejo na distributerja, če pooblaščen serviser, ki mu je distributer odstopil izvajanje storitev, teh obveznosti ni izpolnil pravilno. Dalje bi zato, da se omogoči prodaja distributerjev motornih vozil končnim uporabnikom na celotnem skupnem trgu, morala veljati izjema samo za sporazume o distribuciji, ki zahtevajo od serviserjev v mreži dobavitelja opravljanje storitev popraviljanja in vzdrževanja za pogodbeno in ustrezno blago, ne glede na to, kje na skupnem trgu je to blago prodano.

- (18) Na trgih, na katerih se uporablja selektivna distribucija, bi morala izjema veljati za prepoved distributerju, da posluje iz dodatne poslovne enote, če gre za distributerja vozil, ki niso osebna ali lahka gospodarska vozila. Ta prepoved pa ne bi smela biti izvzeta, če omejuje širjenje distributerjevega poslovanja v pooblaščen poslovni enoti, na primer z omejevanjem razvoja ali pridobivanja potrebne infrastrukture, ki omogoča večanje obsega prodaje, vključno s porasti, ki so posledica internetne prodaje.

- (19) Neprimerno bi bilo izvzeti kateri koli vertikalni sporazum, ki članom distribucijskega sistema omejuje prodajo originalnih rezervnih delov ali rezervnih delov enake kakovosti neodvisnim serviserjem, ki jih uporabljajo za zagotavljanje storitev popraviljanja ali vzdrževanja. Brez dostopa do takih rezervnih delov ti neodvisni serviserji ne bi mogli učinkovito konkurirati pooblaščenim serviserjem, ker potrošnikom ne bi mogli zagotavljati kakovostnih storitev, ki prispevajo k varnemu in zanesljivemu delovanju motornih vozil.

- (20) Da bi dali končnim uporabnikom pravico do nakupa novih motornih vozil z enakimi specifikacijami, kakor jih imajo tista, ki so naprodaj v kateri koli drugi državi članici, pri katerem koli distributerju na skupnem trgu, ki prodaja ustrezne modele, bi morala izjema veljati samo za vertikalne sporazume, ki distributerju omogočajo, da naroča, ima na zalogi in prodaja vsa taka vozila, ki ustrezajo modelu v pogodbenem obsegu. Diskriminatorni ali objektivno neupravičeni dobavni pogoji, ki jih uporablja dobavitelj za ustrezna vozila, zlasti glede dobavnih rokov ali cen, se štejejo za omejevanje distributerjevih možnosti za prodajo takih vozil.

- (21) Motorna vozila so drago in tehnično zapleteno premično blago, ki zahteva popravila in vzdrževanje v rednih in nerednih časovnih presledkih. Vendar ni neizogibno potrebno, da distributerji novih motornih vozil opravljajo

tudi popravila in vzdrževanje. Legitimnim interesom dobaviteljev in končnih uporabnikov je lahko v celoti zadovoljeno, če distributer serviserja ali več serviserjev v distribucijskem sistemu dobavitelja pooblasti za te storitve, vključno s spoštovanjem jamstev, brezplačnim servisiranjem in opravljanjem opravil zaradi poziva kupcem, naj vrnejo izdelek s serijsko napako. Kljub temu pa je smiselno olajšati dostop do storitev popraviljanja in vzdrževanja. Zato lahko dobavitelj zahteva, da distributerji, ki so za izvajanje storitev popraviljanja in vzdrževanja pooblastili enega pooblaščenega serviserja ali več, oskrbijo končne uporabnike z imenom in naslovom zadevne servisne delavnice ali delavnic. Če kateri od navedenih pooblaščenih serviserjev nima delavnice v bližini prodajnega mesta, lahko dobavitelj od distributerja tudi zahteva, da končnim uporabnikom pove, koliko je zadevna servisna delavnica oddaljena ali so delavnice oddaljene od prodajnega mesta. Dobavitelj pa lahko naloži take obveznosti le, če hkrati naloži podobne obveznosti tudi distributerjem, ki nimajo svoje servisne delavnice na istem mestu, na katerem imajo prodajno mesto.

- (22) Prav tako ni potrebno, da bi pooblaščen serviserji zaradi ustreznega zagotavljanja storitev popraviljanja in vzdrževanja hkrati prodajali tudi nova motorna vozila. Izjema zato ne bi smela veljati za vertikalne sporazume, ki vsebujejo kakršno koli neposredno ali posredno obveznost ali spodbudo, ki vodi k povezovanju prodajnih in servisnih dejavnosti ali ustvarja pogoje za opravljanje ene od teh dejavnosti z opravljanjem druge, zlasti če se plačilo distributerjem ali pooblaščenim serviserjem, ki velja za nakup ali prodajo blaga ali storitev, potrebnih za eno dejavnost, določa z nakupom ali prodajo blaga ali storitev, ki veljajo za drugo dejavnost, ali če sta tako blago ali storitev nejasno združena v en sistem nagrajevanja ali popustov.

- (23) Zaradi zagotavljanja učinkovite konkurence na trgih popravil in vzdrževanja in zaradi omogočanja serviserjem, da končnim uporabnikom ponudijo konkurenčne rezervne dele, na primer originalne rezervne dele in rezervne dele enake kakovosti, izjema ne bi smela vključevati vertikalnih sporazumov, ki omejujejo možnosti pooblaščenih serviserjev v distribucijskem sistemu proizvajalca vozil, neodvisnih distributerjev rezervnih delov, neodvisnih serviserjev ali končnih uporabnikov, da se s takimi rezervnimi deli oskrbijo pri njihovem proizvajalcu ali tretji osebi, ki jo izberejo sami. To ne vpliva na civilnopravno odgovornost proizvajalca rezervnih delov.

- (24) Dalje, zato da se pooblaščenim in neodvisnim serviserjem in končnim uporabnikom omogoči identificiranje proizvajalca sestavnih delov motornega vozila ali njegovih rezervnih delov in izbiro med konkurenčnimi rezervnimi deli, izjema ne bi smela obsegati sporazumov, s katerimi proizvajalec motornih vozil omejuje možnosti proizvajalca sestavnih ali originalnih rezervnih delov, da te dele učinkovito in zlahka vidno označi s svojo blagovno znamko ali logotipom. Še več, da bi olajšali navedeno izbiro in prodajo rezervnih delov, izdelanih v skladu s specifikacijami in proizvodnimi standardi ter standardi kakovosti, ki jih je proizvajalec vozila določil za proizvodnjo sestavnih ali rezervnih delov, se šteje, da so rezervni deli originalni rezervni deli, če proizvajalec rezervnih delov izda potrdilo, da so ti deli enake kakovosti kakor sestavni deli, ki se uporabljajo za sestavljanje motornih vozil, ter da so izdelani v skladu z navedenimi specifikacijami in standardi. Drugi rezervni deli, za katere njihov proizvajalec lahko kadar koli izda potrdilo, iz katerega je razvidno, da so enake kakovosti kakor sestavni deli, ki se uporabljajo za sestavljanje določenega motornega vozila, se lahko prodajo kot rezervni deli enake kakovosti.
- (25) Izjema ne bi smela zajemati vertikalnih sporazumov, ki omejujejo pooblaščenim serviserjem, da za popravilo ali vzdrževanje motornega vozila uporabljajo rezervne dele enake kakovosti. Vendar pa bi morali zaradi neposredne pogodbene udeležbe proizvajalcev vozil v garancijskih popravilih, brezplačnem servisiranju in opravljanju opravil zaradi poziva kupcem, naj vrnejo izdelke s serijsko napako, sporazume, vsebujoče obveznost pooblaščenih serviserjev, da uporabljajo originalne rezervne dele, ki jih za ta popravila dobavlja proizvajalec vozil, zajeti v izjemo.
- (26) Da bi zaščitili učinkovito konkurenco na trgu za storitve popraviljanja in vzdrževanja ter preprečili ukinjanje neodvisnih serviserjev, morajo proizvajalci motornih vozil vsem zainteresiranim neodvisnim proizvajalcem omogočiti popoln dostop do vseh tehničnih informacij, diagnostične in druge opreme, orodij, vključno z vso ustrezno programsko opremo in usposabljanjem, zahtevanim za popraviljanje in vzdrževanje motornih vozil. Neodvisni izvajalci, ki jim je treba omogočiti tak dostop, so zlasti neodvisni serviserji, proizvajalci servisne opreme ali orodij, izdajatelji tehničnih informacij, avtomobilski klubi, izvajalci pomoči na cesti, izvajalci, ki ponujajo storitve pregledovanja in preizkušanja, ter izvajalci, ki ponujajo usposabljanje za serviserje. Zlasti pa pogoji za dostop ne smejo razlikovati med pooblaščenimi in neodvisnimi izvajalci, dostop mora biti omogočen na zahtevo in brez neupravičenega odlašanja, cena, ki se zaračuna za informacije, pa ne bi smela odvracati od dostopa, s tem da ne bi upoštevala obsega, v katerem jih uporablja neodvisni izvajalec. Od dobavitelja motornih vozil bi morali zahtevati, da neodvisnim izvajalcem zagotovi dostop do tehničnih podatkov o novih motornih vozilih hkrati s pooblaščenimi serviserji in da neodvisnih izvajalcev ne sme zavezovati k nakupu večjega obsega informacij, kakor jih potrebujejo za opravljanje zadevnega dela. Dobavitelji bi se morali zavezati, da bodo omogočili dostop do tehničnih informacij, ki so potrebne za reprogramiranje elektronskih naprav v motornem vozilu. Zakonito in primerno pa je, da ne odobrijo dostopa do tehničnih podatkov, ki bi tretji osebi utegnili omogočiti, da obide ali onemogoči vgrajene protivlomne naprave, rekalcibrira elektronske naprave ali nedovoljeno posega v naprave, ki na primer omejujejo hitrost motornega vozila, razen če je onemogočanje protivlomne zaščite, rekalcibriranje ali nedovoljeno poseganje mogoče preprečiti z drugimi, manj omejevalnimi sredstvi. Pravice intelektualne lastnine in pravice, ki veljajo za znanje in izkušnje, vključno s tistimi, zadevajoč prej navedene naprave, se morajo uveljavljati na način, ki ne dopušča kakršnih koli zlorab.
- (27) Da bi zagotovili dostop in preprečili prepovedano dogovarjanje na upoštevni trgih ter dali distributerjem priložnost, da prodajajo vozila blagovnih znamk dveh proizvajalcev ali več, ki niso med seboj povezana podjetja, so na izjemo vezani nekateri posebni pogoji. Zato se izjema ne bi smela priznati za prepoved konkurence. Zlasti brez poseganja v možnost dobavitelja, da od distributerja zahteva razstavljanje vozil na površinah razstavnega prostora po blagovnih znamkah, s čimer bi se izognili zmedbi med različnimi znamkami, ne bi smela biti izvzeta kakršna koli prepoved prodaje konkurenčnih znamk. Enako velja za obveznost razstavljanja celotnega obsega motornih vozil, če to onemogoča ali nerazumno otežuje prodajo ali razstavljanje vozil, izdelanih v nepovezanih podjetjih. Dalje se obveznost imeti posebno prodajno osebje za posamezne blagovne znamke šteje za posredno prepoved konkurence in zato zanjo ne bi smela veljati izjema, razen če se distributer odloči, da bo imel posebno prodajno osebje za posamezne blagovne znamke, dobavitelj pa plača vse dodatne stroške, ki so s tem povezani.
- (28) Da se serviserjem zagotovi, da lahko opravljajo popravila ali vzdrževanje vseh motornih vozil, izjema ne bi smela veljati za kakršne koli obveznosti, ki serviserjem motornih vozil omejujejo možnosti za zagotavljanje popravil ali vzdrževanje vozil blagovnih znamk konkurenčnih dobaviteljev.
- (29) Poleg tega so potrebni posebni pogoji, da bi se z njimi s področja uporabe izjeme izvzele nekatere omejitve, ki so včasih naložene znotraj sistema selektivne distribucije. To zlasti velja za obveznosti, katerih učinek članom sistema selektivne distribucije preprečuje prodajo blagovnih znamk posameznih konkurenčnih dobaviteljev, kar bi lahko vodilo k ukinitvi nekaterih znamk. Potrebni so dodatni pogoji za spodbujanje konkurenčnosti med blagovnimi znamkami in tržno povezovanje na skupnem trgu, ustvarjanje možnosti za distributerje in pooblaščenim serviserjem, ki želijo izkoristiti poslovne priložnosti zunaj

svoje poslovne enote, ter za ustvarjanje pogojev, dopuščajočih razvoj distributerjev več blagovnih znamk. Zlasti ne bi smela biti izvzeta omejitev delovanja iz nepooblaščenih poslovnih enot za distribucijo osebnih in lahkih gospodarskih vozil ali za zagotavljanje storitev popraviljanja in vzdrževanja. Dobavitelj lahko zahteva, da dodatna dobavna ali prodajna mesta za osebna in lahka gospodarska vozila ali servisne delavnice izpolnjujejo ustrezna merila kakovosti, ki se uporabljajo za podobna dobavna ali prodajna mesta na istem geografskem območju.

(30) Izjema ne bi smela veljati za omejitve, ki ovirajo možnost distributerja, da bi prodajal storitve lizinga motornih vozil.

(31) Omejitve tržnih deležev, dejstvo, da nekateri vertikalni sporazumi niso zajeti, in pogoji, predvideni s to uredbo, bi običajno morali zagotavljati, da sporazumi, za katere velja izjema, udeleženi podjetjem ne omogočajo izključevanja konkurence glede znatnega dela zadevnega blaga ali storitev.

(32) V posebnih primerih, ko so učinki sporazumov, ki bi bili sicer upravičeni do izjeme, vendarle nezdružljivi s členom 81(3), je Komisija pooblaščenca za odvzem ugodnosti izjeme; to se zlasti lahko zgodi, kadar ima kupec pomembno tržno moč na upoštevni trg, na katerem naprej prodaja blago ali zagotavlja storitve, ali kadar imajo vzporedne mreže vertikalnih sporazumov podobne učinke, ki znatno omejujejo dostop na upoštevni trg ali konkurenco na njem; taki kumulativni učinki se na primer lahko pojavijo pri selektivni distribuciji. Komisija lahko prav tako odvzame ugodnost izjeme, če je konkurenca na trgu znatno omejena zaradi dobavitelja s tržno močjo ali če se cene in pogoji dobave distributerjem motornih vozil znatno razlikujejo med geografskimi trgi. Ugodnost izjeme lahko odvzame tudi, če za dobavo blaga, ki ustreza pogodbenemu obsegu, veljajo diskriminatorne cene ali prodajni pogoji ali neupravičeno visoki dodatki, kakor se na primer zaračunavajo za vozila z volanom na desni strani.

(33) Uredba št. 19/65/EGS pooblašča nacionalne organe držav članic, da odvzamejo ugodnost izjeme za vertikalne sporazume, katerih učinek je nezdružljiv s pogoji iz člena 81(3), če so ti učinki zaznavni na njihovem ozemlju

ali delu ozemlja in če ima tako ozemlje razpoznavne značilnosti geografskega trga; izvajanje teh nacionalnih pooblastil za odvzem ugodnosti ne bi smelo posegati v enotno uporabo pravil Skupnosti o konkurenci na celotnem skupnem trgu ali vplivati na celovit učinek ukrepov, sprejetih zaradi izvajanja teh pravil.

(34) Da bi omogočili boljši nadzor nad vzporednimi mrežami vertikalnih sporazumov, ki imajo podobne omejevalne učinke in pokrivajo več kakor 50 % danega trga, bi morali Komisiji dovoliti razglasitev, da se izjema ne uporablja za vertikalne sporazume s posebnimi omejitvami na zadevnem trgu in da se tako za take sporazume vzpostavi polna uporaba člena 81(1).

(35) Izjema naj bi se podelila brez poseganja v uporabo določb člena 82 Pogodbe o zlorabi prevladujočega položaja podjetja.

(36) Uredba Komisije (ES) št. 1475/95 z dne 28. junija 1995 o uporabi člena 85(3) Pogodbe za nekatere skupine sporazumov o distribuciji in servisiranju motornih vozil ⁽¹⁾ se uporablja do 30. septembra 2002. Da bi dali vsem izvajalcem dovolj časa za prilagoditev vertikalnih sporazumov, ki so v skladu z navedeno uredbo in še veljajo, ko preneha veljati izjema, predvidena v njej, je smiselno, da so ti sporazumi v prehodnem obdobju do 1. oktobra 2003 v skladu s to uredbo izvzeti iz prepovedi iz člena 81(1).

(37) Da bi vsem izvajalcem v sistemu količinske selektivne distribucije za nova osebna in lahka gospodarska vozila omogočili prilagoditev njihovih poslovnih strategij neveljavnosti izjeme za klavzule o lokaciji, je smiselno določiti, da začne veljati pogoj iz člena 5(2)(b) 1. oktobra 2005.

(38) Komisija naj bi redno spremljala uporabo te uredbe, zlasti glede učinkov na konkurenco na skupnem trgu ali na njegovih upoštevni delih na področju prodaje motornih vozil na drobno in servisnih storitev. To bi moralo vključevati spremljanje učinkov te uredbe na strukturo in obseg združevanja distribucije motornih vozil ter vseh posledičnih učinkov na konkurenco. Komisija bi morala hkrati ovrednotiti način učinkovanja te uredbe in najpozneje do 31. maja 2008 sestaviti poročilo –

⁽¹⁾ UL L 145, 29.6.1995, str. 25.

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Opredelitve pojmov

1. V tej uredbi:

- (a) „konkurenčna podjetja“ pomenijo dejanske ali potencialne dobavitelje na istem proizvodnem trgu; proizvodni trg vključuje blago ali storitve, ki jih kupec šteje za zamenljive ali nadomestljive s pogodbenim blagom ali storitvami glede na njihove značilnosti, ceno ali namen uporabe;
- (b) „prepoved konkurence“ pomeni vsako neposredno ali posredno obveznost, zaradi katere kupec ne proizvaja, kupuje, prodaja ali naprej prodaja blaga ali storitev, ki konkurirajo pogodbenemu blagu ali storitvam, ali vsako neposredno ali posredno obveznost kupca, da mora od dobavitelja ali od drugega podjetja, ki ga je določil dobavitelj, kupiti za več kakor 30 % pogodbenega blaga od svojih skupnih nakupov, ustreznega blaga ali storitev in njihovih substitutov na upoštevem trgu, izračunano na podlagi vrednosti teh nakupov v preteklem koledarskem letu. Obveznost, da distributer prodaja motorna vozila drugih dobaviteljev na ločenih površinah razstavnega prostora, da bi se izognili zmedbi med različnimi blagovnimi znamkami, se za namene te uredbe ne šteje kot prepoved konkurence. Obveznost, da mora imeti distributer posebno prodajno osebje za posamezne blagovne znamke motornih vozil, predstavlja za namen te uredbe prepoved konkurence, razen če se distributer odloči, da bo imel posebno prodajno osebje za posamezne blagovne znamke, dobavitelj pa plača vse dodatne stroške, ki so s tem povezani;
- (c) „vertikalni sporazumi“ pomenijo sporazume ali usklajena ravnanja, ki jih skleneta dve podjetji ali več, od katerih za namene sporazuma vsako deluje na različni stopnji proizvodne ali distribucijske verige;
- (d) „vertikalne omejitve“ pomenijo omejevanje konkurence v smislu člena 81(1), če so te omejitve vsebovane v vertikalnem sporazumu;
- (e) „obveznost izključne dobave“ pomeni vsako neposredno ali posredno obveznost, zaradi katere dobavitelj prodaja pogodbeno blago ali storitve samo enemu kupcu na skupnem trgu za namene določene uporabe ali nadaljnje prodaje;
- (f) „sistem selektivne distribucije“ pomeni distribucijski sistem, v katerem se dobavitelj zaveže, da bo pogodbeno blago ali storitev prodajal, bodisi neposredno bodisi posredno, samo distributerjem ali serviserjem, ki so izbrani na podlagi določenih meril, ti distributerji ali serviserji pa se zavežejo, da tega blaga ali storitev ne bodo prodajali nepooblaščenim distributerjem ali neodvisnim serviserjem, brez poseganja v možnost prodaje rezervnih delov neodvisnim serviserjem ali v obveznost zagotoviti neodvisnim izvajalcem vse tehnične informacije, diagnostično opremo, orodje in usposabljanje, ki se zahteva za popraviljanje in vzdrževanje motornih vozil ali za izvajanje ukrepov za varstvo okolja;
- (g) „sistem količinske selektivne distribucije“ pomeni sistem selektivne distribucije, v katerem dobavitelj za izbiranje distributerjev ali serviserjev uporablja merila, ki neposredno omejujejo njihovo število;
- (h) „sistem kakovostne selektivne distribucije“ pomeni sistem selektivne distribucije, v katerem dobavitelj za izbiranje distributerjev ali serviserjev uporablja merila, ki so zgolj kakovostne narave, ki jih terja narava pogodbenega blaga ali storitev, so določena enotno za vse distributerje ali serviserje, ki se želijo vključiti v distribucijski sistem, se ne uporabljajo z neupravičenim razlikovanjem in neposredno ne omejujejo števila distributerjev ali serviserjev;
- (i) „prave intelektualne lastnine“ vključujejo pravice industrijske lastnine, avtorske pravice in sorodne pravice;
- (j) „znanje in izkušnje“ pomenijo skupnost nepatentiranih praktičnih informacij, pridobljenih iz izkušenj in preskušanj dobavitelja, ki so zaupne, bistvene in določene; pri tem „zaupne“ pomeni, da znanje in izkušnje kot celota ali v natančno določeni konfiguraciji in sestavi delov, ki tvorijo celoto, niso splošno znane ali lahko dostopne; „bistvene“ pomeni, da znanje in izkušnje vsebujejo podatke, ki so kupcu nujno potrebni za uporabo, prodajo ali nadaljnjo prodajo pogodbenega blaga ali storitev; „določene“ pomeni, da morajo biti znanje in izkušnje opisani na dovolj razumljiv način, da je mogoče preveriti, ali izpolnjujejo merila za tajnost in bistvenost;
- (k) „kupec“, bodisi distributer ali serviser, vključuje podjetje, ki prodaja blago ali storitve v imenu drugega podjetja;
- (l) „pooblaščen serviser“ pomeni ponudnika storitev popraviljanja in vzdrževanja motornih vozil, ki deluje v distribucijskem sistemu, vzpostavljenem pri dobavitelju motornih vozil;
- (m) „neodvisni serviser“ pomeni ponudnika storitev popraviljanja in vzdrževanja motornih vozil, ki ne deluje v distribucijskem sistemu, vzpostavljenem pri dobavitelju motornih vozil, za katerega zagotavlja popravila ali vzdrževanje. Za namene te uredbe se šteje, da je pooblaščen serviser v distribucijskem sistemu danega dobavitelja neodvisen serviser, kolikor opravlja storitve popraviljanja in vzdrževanja za motorna vozila, za katera ni član distribucijskega sistema tega dobavitelja;
- (n) „motorno vozilo“ pomeni vozilo na lastni pogon, namenjeno za uporabo na javnih cestah, ki ima tri vozna kolesa ali več;
- (o) „osebno vozilo“ pomeni motorno vozilo, namenjeno za prevoz oseb, ki ima poleg sedeža voznika največ osem sedežev;

- (p) „lahko gospodarsko vozilo“ pomeni motorno vozilo, namenjeno za prevoz blaga ali oseb z največjo dovoljeno maso 3,5 tone; če se določeno lahko gospodarsko vozilo prodaja tudi v različici, katere največja masa presega 3,5 tone, se štejejo vse različice tega vozila za lahka gospodarska vozila;
- (q) „pogodbeni obseg“ pomeni vse različne modele motornih vozil, ki so distributerju na voljo za nakup od dobavitelja;
- (r) „motorno vozilo, ki ustreza modelu v pogodbenem obsegu“, pomeni vozilo, ki je predmet distribucijskega sporazuma z drugim podjetjem v distribucijskem sistemu, ki ga je vzpostavil proizvajalec sam ali je bil vzpostavljen z njegovim soglasjem, in ki je:
- izdelano ali sestavljeno v velikem obsegu pri proizvajalcu, in
 - identično vozilu v pogodbenem obsegu glede na obliko karoserije, prenosni sistem, podvozje in tip motorja;
- (s) „rezervni deli“ pomenijo blago, namenjeno vgradnji v ali na motorno vozilo, ki nadomesti sestavne dele vozila, vključno z blagom, kakor so maziva, potrebnimi za uporabo motornega vozila, razen goriva;
- (t) „originalni rezervni deli“ pomenijo rezervne dele enake kakovosti, kakor jo imajo sestavni deli, ki se uporabljajo za sestavljanje motornega vozila ter so izdelani v skladu s specifikacijami in proizvodnimi standardi, ki jih je določil proizvajalec vozil za proizvodnjo sestavnih ali rezervnih delov zadevnega motornega vozila. Sem sodijo rezervni deli, ki so izdelani na isti proizvodni liniji kakor navedeni sestavni deli. Če ni dokazano drugače, se domneva, da deli predstavljajo originalne rezervne dele, če proizvajalec delov potrdi, da ti deli ustrezajo kakovosti sestavnih delov, ki se uporabljajo za sestavljanje zadevnega vozila ter so izdelani v skladu s specifikacijami in proizvodnimi standardi proizvajalca vozil;
- (u) „rezervni deli enake kakovosti“ pomenijo izključno rezervne dele, izdelane v podjetju, ki lahko kadar koli izda potrdilo, da so ti deli enake kakovosti kakor sestavni deli, ki se uporabljajo ali so bili uporabljeni za sestavljanje zadevnega motornega vozila;
- (v) „podjetja v distribucijskem sistemu“ pomenijo proizvajalca in podjetja, ki jih je proizvajalec sam ali s soglasjem proizvajalca pooblastil, da opravljajo distribucijo ali popraviljanje ali vzdrževanje pogodbenega ali ustreznega blaga;
- (w) „končni uporabnik“ vključuje podjetja za lizing, razen če je v pogodbah o lizingu, ki se uporabljajo, predviden prenos lastništva ali možnost nakupa vozila pred iztekom pogodbe.

2. Izrazi „podjetje“, „dobavitelj“, „kupec“, „distributer“ in „serviser“ vključujejo njihova ustrezna povezana podjetja.

„Povezana podjetja“ so:

- (a) podjetja, v katerih stranka sporazuma neposredno ali posredno:
- (i) lahko izvaja več kakor polovico glasovalnih pravic, ali
 - (ii) lahko imenuje več kakor polovico članov nadzornega sveta, upravnega odbora ali teles, ki zakonito predstavljajo podjetje, ali
 - (iii) ima pravico upravljati posle podjetja;
- (b) podjetja, ki imajo, neposredno ali posredno, nad stranko sporazuma pravice ali možnosti vplivanja, našteje v točki (a);
- (c) podjetja, v katerih ima podjetje, navedeno v točki (b), neposredno ali posredno, pravice ali možnosti vplivanja, našteje v točki (a);
- (d) podjetja, v katerih ima stranka sporazuma skupaj z enim podjetjem ali več, ki so navedena v točkah (a), (b) ali (c), ali v katerih imata zadnji podjetji ali več skupaj pravice ali možnosti vplivanja, našteje v točki (a);
- (e) podjetja, v katerih imajo pravice ali možnosti vplivanja, našteje v točki (a), skupaj:
- (i) stranke sporazumov ali njihova ustrezna povezana podjetja, navedena v točkah od (a) do (d), ali
 - (ii) ena stranka sporazuma ali več ali eno njihovo povezano podjetje ali več, navedenih v točkah (a) do (d), in ena tretja oseba ali več.

Člen 2

Področje uporabe

1. Po členu 81(3) Pogodbe in pod pogoji te uredbe se razglasi, da se določbe člena 81(1) ne uporabljajo za vertikalne sporazume, kadar veljajo za pogoje, pod katerimi smejo udeleženci kupovati, prodajati ali naprej prodajati nova motorna vozila, rezervne dele za motorna vozila ali storitve popraviljanja in vzdrževanja motornih vozil.

Prvi pododstavek velja v obsegu, v katerem vsebujejo taki vertikalni sporazumi vertikalne omejitve.

Izjema, razglašena s tem odstavkom, je v tej uredbi označena kot „izjema“.

2. Izjema velja tudi za naslednje skupine vertikalnih sporazumov:

- (a) Vertikalni sporazumi med podjetniškim združenjem in njegovimi člani ali med takim združenjem in njegovimi dobavitelji, samo če so vsi njegovi člani distributerji motornih vozil ali rezervnih delov za motorna vozila ali serviserji in če noben posamezni član združenja, skupaj s povezanimi podjetji, nima letnega prometa, ki presega 50 milijonov EUR;

vertikalni sporazumi, ki jih sklenejo taka združenja, so zajeti s to uredbo brez poseganja v uporabo člena 81 za horizontalne sporazume, sklenjene med člani združenj, ali za sklepe združenja;

- (b) vertikalni sporazumi, ki vsebujejo določbe o prenosu pravic intelektualne lastnine na kupca ali njegovo uporabo le-teh, če te določbe niso primarni predmet takih sporazumov in so neposredno povezane z uporabo, prodajo ali nadaljnjo prodajo blaga ali storitev kupca ali njegovih odjemalcev. Izjema velja pod pogojem, da te določbe ne vsebujejo omejevanja konkurence glede pogodbenega blaga ali storitev, ki imajo enak učinek ali cilj kakor vertikalne omejitve, ki niso izvzete po tej uredbi.

3. Izjema ne velja za vertikalne sporazume, sklenjene med konkurenčnimi podjetji.

Vendar pa izjema velja, kadar konkurenčna podjetja sklepajo enostranske vertikalne sporazume in:

- (a) ima kupec skupni letni promet, ki ne presega 100 milijonov EUR, ali
- (b) ko je dobavitelj proizvajalec in distributer blaga, medtem ko je kupec distributer, ki ne proizvaja blaga, ki bi bilo konkurenčno pogodbenemu blagu, ali pa
- (c) je dobavitelj ponudnik storitev na več stopnjah trgovine, medtem ko kupec ne zagotavlja konkurenčnih storitev na stopnji trgovine, v kateri kupuje pogodbene storitve.

Člen 3

Splošni pogoji

1. Ob upoštevanju odstavkov 2, 3, 4, 5, 6 in 7 velja izjema pod pogojem, da tržni delež dobavitelja na upoštevnem trgu, na katerem prodaja nova motorna vozila, rezervne dele za motorna vozila ali storitve popraviljanja in vzdrževanja, ne presega 30 %.

Vendar pa znaša prag tržnega deleža za uporabo izjeme 40 % za sporazume, ki vzpostavljajo sisteme količinske selektivne distribucije za prodajo novih motornih vozil.

Navedeni pragi ne veljajo za sporazume, ki vzpostavljajo sisteme kakovostne selektivne distribucije.

2. Pri vertikalnih sporazumih, ki vsebujejo obveznosti izključne dobave, velja izjema pod pogojem, da tržni delež kupca ne presega 30 % upoštevnega trga, na katerem kupuje pogodbeno blago ali storitve.

3. Izjema velja pod pogojem, da vertikalni sporazum, sklenjen z distributerjem ali serviserjem, določa, da dobavitelj soglaša s

prenosom pravic in obveznosti, izhajajočih iz vertikalnega sporazuma, na drugega distributerja ali serviserja v distribucijskem sistemu, ki ga izbere prejšnji distributer ali serviser.

4. Izjema velja pod pogojem, da vertikalni sporazum, sklenjen z distributerjem ali serviserjem, določa, da mora dati dobavitelj, ki želi sporazum odpovedati, tako odpoved pisno in da mora vanjo vključiti podrobno navedene objektivne in pregledne razloge za odpoved, kar naj dobavitelju prepreči, da bi odpovedal vertikalni sporazum z distributerjem ali serviserjem zaradi ravnanj, ki niso omejena s to uredbo.

5. Izjema velja pod pogojem, da vertikalni sporazum, sklenjen med dobaviteljem novih motornih vozil in distributerjem ali pooblaščenim serviserjem, določa

- (a) da je sporazum sklenjen za najmanj pet let; v tem primeru se mora vsaka stranka zavezati, da bo drugo stranko obvestila o nameri, da sporazuma ne bo podaljšala, najmanj šest mesecev vnaprej;
- (b) ali da je sporazum sklenjen za nedoločen čas; v tem primeru mora biti rok za obvestilo o redni odpovedi sporazuma najmanj dve leti za obe stranki; navedeni rok se skrajša na najmanj eno leto, če:
- (i) zakon ali poseben sporazum zavezuje dobavitelja k plačilu primerne nadomestila ob odpovedi sporazuma, ali
- (ii) dobavitelj odpove pogodbo, ker je treba reorganizirati celotno mrežo ali njen znaten del.

6. Izjema velja pod pogojem, da vertikalni sporazum za vsako od strank predvidi pravico do predložitve sporov glede izpolnjevanja pogodbenih obveznosti neodvisnemu izvedencu ali arbitru. Ti spori so lahko med drugim v zvezi z:

- (a) obveznostjo dobave;
- (b) določitvijo ali izpolnitvijo načrtov prodaje;
- (c) uresničevanjem zahtev glede zalog;
- (d) uresničevanjem obveznosti zagotavljanja ali uporabe vozil za predstavitev;
- (e) pogoji za prodajo raznih blagovnih znamk;
- (f) vprašanjem, ali prepoved delovanja iz nepooblaščenih poslovnih enot omejuje možnost distributerja motornih vozil, ki niso osebna ali lahka gospodarska vozila, za širjenje poslovanja; ali
- (g) vprašanjem, ali je odpoved sporazuma upravičena glede na razloge, dane v obvestilu.

Pravica iz prvega stavka ne posega v pravico nobene od strank, da se obrne na nacionalno sodišče.

7. Za namene tega člena se tržni delež, ki ga imajo podjetja, navedena v členu 1(2)(e), porazdeli enako na vsako podjetje, ki ima pravice ali možnosti vplivanja, naštetje v členu 1(2)(a).

Člen 4

Nedopustne omejitve

(Nedopustne omejitve, ki veljajo za prodajo novih motornih vozil, storitev popraviljanja in vzdrževanja ali rezervnih delov)

1. Izjema ne velja za vertikalne sporazume, ki imajo, neposredno ali posredno, sami ali skupaj z drugimi dejavniki pod nadzorom strank, cilj:

- (a) omejitev možnosti distributerja ali serviserja, da določi svojo prodajno ceno, brez poseganja v možnost dobavitelja, da določi najvišjo prodajno ceno ali priporoči prodajno ceno, če to ne pomeni fiksne ali najnižje prodajne cene, ki je posledica pritiska ali spodbude katere koli stranke;
- (b) omejitev ozemlja ali odjemalcev, na katerem/katerim sme distributer ali serviser prodajati pogodbeno blago ali storitve; vendar pa velja izjema za:
 - (i) omejitev aktivne prodaje na ekskluzivno ozemlje ali ekskluzivni skupini odjemalcev, ki sta pridržana dobavitelju, ali ju dobavitelj dodeli drugemu distributerju ali serviserju, če tako omejevanje ne ovira prodaje odjemalcev distributerja ali serviserja;
 - (ii) omejitev prodaje končnim uporabnikom, naloženo distributerju, ki deluje na stopnji trgovine na debelo;
 - (iii) omejitev prodaje novih motornih vozil in rezervnih delov nepooblaščenim distributerjem, naloženo članom sistema selektivne distribucije na trgih, na katerih se uporablja selektivna distribucija, s pridržkom določb iz točke (i);
 - (iv) omejitev možnosti kupca, da prodaja sestavne dele, dobavljene za vgradnjo, odjemalcem, ki bi jih uporabili za izdelavo enake vrste blaga, kakor ga proizvaja dobavitelj;
- (c) omejitev navzkrižne dobave med distributerji ali serviserji v sistemu selektivne distribucije, pa tudi med distributerji ali serviserji, ki delujejo na raznih stopnjah trgovine;
- (d) omejitev aktivne ali pasivne prodaje novih osebnih ali lahkih gospodarskih vozil, rezervnih delov za katera koli motorna vozila ali storitev popraviljanja in vzdrževanja za katera koli motorna vozila končnim uporabnikom, naloženo članom sistema selektivne distribucije, ki delujejo na maloprodajni stopnji trgovine na trgih, na katerih se uporablja selektivna distribucija. Izjema se uporablja za sporazume, ki članu sistema selektivne distribucije prepovedujejo delovanje iz nepooblaščenih poslovnih enot. Vendar pa za uporabo izjeme za tako prepoved velja člen 5(2)(b);

- (e) omejitev aktivne ali pasivne prodaje novih motornih vozil, ki niso osebna ali lahka gospodarska vozila, končnim uporabnikom, naloženo članom sistema selektivne distribucije, ki delujejo na maloprodajni stopnji trgovine na trgih, na katerih se uporablja selektivna distribucija, brez poseganja v možnost dobavitelja, da članu navedenega sistema prepove delovanje iz nepooblaščenih poslovnih enot;

(Nedopustne omejitve, ki veljajo samo za prodajo novih motornih vozil)

- (f) omejitev distributerjeve možnosti, da prodaja kakršno koli novo motorno vozilo, ki ustreza modelu v njegovem pogodbenem obsegu;
- (g) omejitev distributerjeve možnosti, da prepusti zagotavljanje storitev popraviljanja in vzdrževanja pooblaščenim serviserjem, brez poseganja v možnost dobavitelja, da od distributerja zahteva, da končne uporabnike pred sklenitvijo prodajne pogodbe oskrbi z imenom in naslovom zadevnega pooblaščenega serviserja ali serviserjev ter, če kateri od teh pooblaščenih serviserjev nima poslovalnice v bližini prodajnega mesta, jim pove, koliko je oddaljena zadevna servisna delavnica ali so oddaljene delavnice od prodajnega mesta; take obveznosti pa smejo biti naložene le, če so podobne obveznosti naložene distributerjem, ki svoje servisne delavnice nimajo na istem mestu, kakor je njihovo prodajno mesto;

(Nedopustne omejitve, ki veljajo samo za prodajo storitev popraviljanja in vzdrževanja ter rezervnih delov)

- (h) omejitev možnosti pooblaščenega serviserja, da omeji svoje dejavnosti na zagotavljanje storitev popraviljanja in vzdrževanja in na distribucijo rezervnih delov;
- (i) omejitev prodaje rezervnih delov za motorna vozila, naloženo članom sistema selektivne distribucije, neodvisnim serviserjem, ki te dele uporabljajo za popraviljanje in vzdrževanje motornih vozil;
- (j) omejitev, dogovorjeno med dobaviteljem originalnih rezervnih delov ali rezervnih delov enake kakovosti, orodja za popraviljanje ali diagnostične ali druge opreme in proizvajalcem motornih vozil, ki ovira dobaviteljevo možnost prodaje navedenega blaga ali storitev pooblaščenim ali neodvisnim distributerjem ali pooblaščenim ali neodvisnim serviserjem ali končnim uporabnikom;
- (k) omejitev možnosti distributerja ali pooblaščenega serviserja, da pridobi originalne rezervne dele ali rezervne dele enake kakovosti od tretjega podjetja, ki ga izbere sam, in da jih uporabi za popravilo in vzdrževanje motornih vozil, brez poseganja v možnost dobavitelja novih motornih vozil, da za garancijska popravila, brezplačno servisiranje in opravljanje opravil zaradi poziva kupcem, naj vrnejo blago s serijsko napako, zahteva uporabo originalnih rezervnih delov, ki mu jih dobavlja;

- (l) omejitev, dogovorjeno med proizvajalcem motornih vozil, ki uporablja sestavne dele za prvotno sestavljanje motornih vozil, in dobaviteljem takih sestavnih delov, ki ovira možnost zadnjega, da dobavljene sestavne ali rezervne dele učinkovito in zlahka vidno označi s svojo blagovno znamko ali logotipom.

2. Izjema ne velja, če dobavitelj motornih vozil neodvisnim izvajalcem noče omogočiti dostopa do kakršnih koli tehničnih informacij, diagnostične in druge opreme, orodja, vključno z ustreznimi programsko opremo ali usposabljanjem, ki so potrebni za popraviljanje in vzdrževanje teh motornih vozil ali za izvajanje ukrepov varstva okolja.

Tak dostop mora zlasti vključevati neovirano uporabo sistemov za elektronsko krmiljenje in diagnostiko motornega vozila, programiranje teh sistemov v skladu s standardnimi postopki dobavitelja, navodila za popraviljanje in usposabljanje ter informacije, ki so potrebne za uporabo diagnostičnih in servisnih orodij in opreme.

Dostop mora biti neodvisnim izvajalcem omogočen brez diskriminacije, hitro in sorazmerno, informacije pa morajo biti zagotovljene v uporabni obliki. Če za zadevni predmet velja pravica intelektualne lastnine ali če predstavlja znanje in izkušnje, se dostop ne sme zavrniti na način, ki pomeni zlorabo.

V tem odstavku so „neodvisni izvajalci“ podjetja, ki so neposredno ali posredno udeležena v popraviljanju in vzdrževanju motornih vozil, zlasti neodvisni serviserji, izdelovalci servisne opreme ali orodij, neodvisni distributerji rezervnih delov, izdajatelji tehničnih informacij, avtomobilski klubi, izvajalci pomoči na cesti, izvajalci, ki ponujajo storitve pregledovanja in preizkušanja, ter izvajalci, ki ponujajo usposabljanje za serviserje.

Člen 5

Posebni pogoji

1. V zvezi s prodajo novih motornih vozil, storitev popraviljanja in vzdrževanja ali rezervnih delov, izjema ne velja za nobeno od naslednjih obveznosti, vsebovanih v vertikalnih sporazumih:

- (a) vsako neposredno ali posredno prepoved konkurence;
- (b) vsako neposredno ali posredno obveznost, ki omejuje možnost pooblaščenega serviserja za zagotavljanje storitev popraviljanja in vzdrževanja vozil konkurenčnih dobaviteljev;
- (c) vsako neposredno ali posredno obveznost, ki narekuje, da člani distribucijskega sistema ne prodajajo motornih vozil ali rezervnih delov posameznih konkurenčnih dobaviteljev ali da ne zagotavljajo storitev popraviljanja in vzdrževanja za motorna vozila posameznih konkurenčnih dobaviteljev;

- (d) vsako neposredno ali posredno obveznost, ki narekuje, da distributer ali pooblaščen serviser po prenehanju sporazuma ne izdeluje, kupuje, prodaja ali naprej prodaja motorna vozila ali da ne zagotavlja storitev popraviljanja in vzdrževanja.

2. V zvezi s prodajo novih motornih vozil izjema ne velja za nobeno od naslednjih obveznosti, ki so vsebovane v vertikalnih sporazumih:

- (a) vsako neposredno ali posredno obveznost, ki narekuje, da prodajalec na drobno ne prodaja storitev lizinga, ki so povezane s pogodbenim ali ustreznim blagom;
- (b) vsako neposredno ali posredno obveznost katerega koli distributerja osebnih ali lahkih gospodarskih vozil v sistemu selektivne distribucije, ki omejuje njegovo možnost za vzpostavljane dodatnih prodajnih ali dobavnih mest na drugih lokacijah na skupnem trgu, na katerem se uporablja selektivna distribucija.

3. V zvezi s storitvami popraviljanja in vzdrževanja ali prodaje rezervnih delov izjema ne velja za kakršno koli neposredno ali posredno obveznost glede poslovne enote pooblaščenega serviserja, pri katerem se uporablja selektivna distribucija.

Člen 6

Odvzem ugodnosti po tej uredbi

1. Komisija lahko po členu 7(1) Uredbe št. 19/65/EGS odvzame ugodnosti po tej uredbi, če v katerem koli posameznem primeru ugotovi, da imajo vertikalni sporazumi, za katere velja ta uredba, vseeno učinke, ki so nezdržljivi s pogoji iz člena 81(3) Pogodbe, zlasti:

- (a) če je dostop na upoštevni trg ali konkurenca na njem znatno omejena s skupnim učinkom vzporednih mrež s podobnimi vertikalnimi omejitvami, ki jih izvajajo konkurenčni dobavitelji ali kupci, ali
- (b) če je konkurenca omejena na trgu, na katerem en dobavitelj ni izpostavljen učinkoviti konkurenci drugih dobaviteljev, ali
- (c) če se cene ali pogoji dobave za pogodbeno ali ustrezno blago znatno razlikujejo med geografskimi trgi, ali
- (d) če na geografskem trgu veljajo diskriminatorne cene ali prodajni pogoji.

2. Če imajo v določenem primeru vertikalni sporazumi, za katere velja izjema, učinke, nezdržljive s pogoji iz člena 81(3) Pogodbe, na ozemlju države članice ali delu njenega ozemlja, ki ima vse značilnosti razpoznavnega geografskega trga, sme pristojni organ države članice odvzeti ugodnost uporabe te uredbe za navedeno ozemlje pod enakimi pogoji, kakor so določeni v odstavku 1.

Člen 7

Neuporabljenost te uredbe

1. Po členu 1a Uredbe št. 19/65/EGS lahko Komisija z uredbo razglasi, da se v primerih, ko vzporedne mreže podobnih vertikalnih omejitev pokrivajo več kakor 50 % upoštevne trga, ta uredba ne uporablja za vertikalne sporazume, ki vsebujejo posebne omejitve za navedeni trg.

2. Uredba iz odstavka 1 se ne začne uporabljati prej kakor eno leto po njenem sprejetju.

Člen 8

Izračun tržnega deleža

1. Tržni deleži, predvideni s to uredbo, se izračunajo

- (a) za distribucijo novih motornih vozil na podlagi obsega pogodbenega in ustreznega blaga, ki ga prodaja dobavitelj, skupaj s kakršnim koli drugim blagom, ki ga prodaja dobavitelj in za katero kupec meni, da je zamenljivo ali nadomestljivo glede na značilnosti izdelkov, ceno in namen uporabe;
- (b) za distribucijo rezervnih delov na podlagi vrednosti pogodbenega in drugega blaga, ki ga prodaja dobavitelj, skupaj s kakršnim koli drugim blagom, ki ga prodaja dobavitelj in za katero kupec meni, da je zamenljivo ali nadomestljivo glede na značilnosti izdelkov, ceno in namen uporabe;
- (c) za storitve popraviljanja in vzdrževanja na podlagi vrednosti pogodbenih storitev, ki jih prodajajo člani distribucijske mreže dobavitelja, skupaj z vsemi drugimi storitvami, ki jih prodajajo ti člani in za katere kupec meni, da so zamenljive ali nadomestljive glede na njihove značilnosti, ceno in namen uporabe.

Če podatki o količini, ki se zahtevajo za te izračune, niso na voljo, se lahko uporabijo podatki o vrednosti in obratno. Če te informacije niso na voljo, se lahko uporabijo ocene na podlagi drugih zanesljivih tržnih informacij. Za namene člena 3(2) se za izračun tržnega deleža uporabi obseg nakupa na trgu ali vrednost nakupa na trgu ali njune ocene.

2. Za namene uporabe pragov tržnih deležev v višini 30 % in 40 %, predvidenih s to uredbo, veljajo naslednja pravila:

- (a) tržni delež se izračuna na podlagi podatkov za preteklo koledarsko leto;
- (b) tržni delež vključuje vse blago ali storitve, dobavljene integriranim distributerjem za namene prodaje;
- (c) če tržni delež prvotno ni večji od 30 % ali 40 %, pozneje pa se dvigne nad to stopnjo, ne da bi presegel 35 % ali 45 %, izjema še naprej velja za obdobje dveh zaporednih koledarskih let po letu, v katerem je bil 30-odstotni oziroma 40-odstotni prag tržnega deleža prvič presežen;
- (d) če tržni delež prvotno ni večji od 30 % ali 40 %, pozneje pa se dvigne nad 35 % ali 45 %, izjema še naprej velja za obdobje enega koledarskega leta po letu, v katerem je bila stopnja 30 % oziroma 40 % prvič presežena;
- (e) ugodnost iz točk (c) in (d) ni mogoče združevati tako, da bi presegala obdobje dveh koledarskih let.

Člen 9

Izračun prometa

1. Za namene izračuna številke skupnega letnega prometa, navedenega v členu 2(2)(a) ali 2(3)(a), se sešteje promet, ki ga je v preteklem finančnem letu dosegla zadevna stranka vertikalnega sporazuma, in promet, ki so ga dosegla njena povezana podjetja za vse blago in storitve, pri čemer so izključene vse obdavčitve in druge dajatve. V ta namen se ne upošteva trgovanje med stranko vertikalnega sporazuma in njenimi povezanimi podjetji ali med samimi njenimi povezanimi podjetji.

2. Izjema še velja, kadar prag skupnega letnega prometa za katero koli obdobje dveh zaporednih finančnih let ni presežen za več kakor 10 %.

Člen 10

Prehodno obdobje

Prepoved iz člena 81(1) ne velja v obdobju od 1. oktobra 2002 do 30. septembra 2003 za sporazume, ki že veljajo na dan 30. septembra 2002 in ne izpolnjujejo pogojev za izjemo, določenih s to uredbo, vendar izpolnjujejo pogoje za izjemo, določene v Uredbi (ES) št. 1475/95.

*Člen 11***Poročilo o spremljanju in vrednotenju**

1. Komisija redno spremlja uporabo te uredbe, pri čemer zlasti upošteva njene učinke na:

- (a) konkurenco v prodaji motornih vozil na drobno in v servisnih storitvah na skupnem trgu ali na njegovih upoštevni delih;
- (b) strukturo in stopnjo združevanja distribucije motornih vozil ter kakršne koli posledične učinke na konkurenco.

2. Komisija pripravi poročilo o tej uredbi najpozneje do 31. maja 2008, pri čemer zlasti upošteva pogoje iz člena 81(3).

*Člen 12***Začetek veljavnosti in prenehanje veljavnosti**

- 1. Ta uredba začne veljati 1. oktobra 2002.
- 2. Člen 5(2)(b) se uporablja od 1. oktobra 2005.
- 3. Ta uredba preneha veljati 31. maja 2010.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 31. julija 2002

Za Komisijo

Mario MONTI

Član Komisije
